

RAZISKOVALNA NALOGA
OŠ Vojnik

ŽIVLJENJE BREZ DROG
(SOCIOLOGIJA)

Mentorica: Polona Bastič
Lektorica: Amalija Kožuh

Avtorji: Sara Gobec,
Ana Ravnak,
Andraž Zagrušovcem

Vojnik 2007

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo naši mentorici gospe Poloni Bastič za pomoč, vzpodbudo in usmerjanje pri delu.

Zahvala velja vsem devetošolcem naše šole, OŠ Frankolovo, OŠ Dobrna, OŠ Vitanje in njihovim učiteljem, ki so nam omogočili izvedbo anket.

Hvala tudi gospodu Juretu Uraniču za pomoč pri grafični podobi naše naloge.

Zahvaljujemo se zaposlenim Zavoda Vir, posebej direktorici gospe Vidi Vozlič in Lučki Brodar, ki sta nam pomagali, da smo vztrajali do konca.

KAZALO

1. POVZETEK	4
2. UVOD	5
3. TEORETIČNI DEL.....	6
3.1 Opredelitev pojma	6
3.2 Droge glede na izvor in način obdelave	6
4. ANKETA	10
4.1 Predstavitev ankete in metod izvedbe	10
4.2 Rezultati posameznih vprašanj in analiza	11
5. RAZPRAVA	31
6. ZAKLJUČEK.....	32
7. LITERATURA.....	33
8. PRILOGA.....	34
8.1 Vzorec anketnega vprašalnika.....	34
8.2 Seznam grafov.....	36

1. POVZETEK

Z raziskovalno nalogo smo hoteli ugotoviti, koliko o drogah vedo devetošolci, ali so se že srečali z njimi, kako dobro poznajo različne droge po moči in učinkih in s kom bi se pogovorili v primeru jemanja le-te.

Zanimalo nas je, kdo bi jim drogo lahko ponudil in ali se zavedajo, kakšne so posledice uživanja drog, še posebej pa, katera dejavnost bi jih odvrnila od jemanja le-te.

To smo ugotovili z anketo, ki smo jo izvedli na štirih šolah: OŠ Vojnik, OŠ Dobrna, OŠ Vitanje in OŠ Frankolovo.

Obiskali smo tudi Zavod Vir, kjer smo spoznali njihov program dela z odvisniki.

Literaturo o drogah smo črpali z internetnih virov ter iz knjig v šolski knjižnici.

2. UVOD

2.1 Hipoteza in pričakovani rezultati

V vsakdanjem življenju se srečujemo z drogami, ki se jim nekateri ne morejo upreti.

Zabredejo v težave, iz katerih ne najdejo izhoda in se zato podvržejo drogam.

Z raziskovalno nalogo smo želeli ugotoviti, koliko vedo o drogah devetošolci, kako droge poznajo poimensko in po učinkih, če se pri teh letih srečujejo s problemi drog in s kom se o tem pogovarjajo.

Želeli smo izvedeti, katera preventivna dejavnost bi jih prepričala, da drog ne bi nikoli poskusili.

Uživanje različnih drog pusti posledice v človeškem telesu. Eden izmed ciljev naše naloge je bil ugotoviti, ali devetošolci poznajo vpliv drog na telo oziroma kakšne so opazne posledice.

Zanimala so nas tudi njihova mnenja o uživalcih drog.

Glede na starost anketiranih smo postavili naslednje hipoteze:

- učenci droge poznajo vsaj po imenu;
- učenci slabo poznajo moč različnih drog;
- učenci vedo, kakšne so opazne posledice, ki jih droge pustijo na človeku;
- predvidevali smo, da se učenci z drogami še niso srečali;
- učenci se zavedajo, da so droge v njihovi okolici;
- o vsem, kar jih zanima glede drog, bi vprašali strokovnjake s tega področja in se o tem pogovarjali na mladinskih delavnicah.

Pričakujemo, da nam bodo rezultati ankete pokazali, kakšne predstave imajo v svojih glavah o drogah devetošolci. Zelo si želimo, da bi se pokazale smernice preprečevanja uporabe drog.

To bo dobra usmeritev vodilnim in svetovalnim delavcem na šolah ter zavodom, ki si ukvarjajo z uživalci drog.

3. TEORETIČNI DEL

3.1 Opredelitev pojma

Droga je naravno ali umetno pridobljeno kemično sredstvo, ki zaradi svojih sestavin in učinkov spremeni uživalčevo mišljenje, počutje in vedenje.

Droge niso le tako imenovana mamila, temveč najrazličnejša zdravila in toksične snovi. Besedo mamilo, ki jo pogosto uporabljamo, ni povsem ustrezna, saj vse droge nimajo omamnega učinka. Kot glavno značilnost vseh drog so znanstveniki opredelili njihovo »psihoaktivnost«. Gre za zmožnost teh snovi, da pridejo v možgane in spremenijo njihovo običajno delovanje. Droga pomirja razburjenje, napetost, odpravlja občutke neugodja.

Za vse droge je značilno, da se jih telo hitro privadi. Zaprtost in driska se menjavata hitro druga za drugo. Spanje postane nemirno in pretrgano. Če pa nepričakovano droge zmanjka, se pokažejo huda abstinenčna znamenja: potenje, zehanje, hude in krčevite bolečine v mišicah in sklepih, bruhanje, nespečnost, pojavi se občutek strahu, notranji in zunanji nemir.

Pod vplivom droge narkomani ustvarjajo nevarne situacije zase in za okolje. Izzivajo, zmanjšuje se jim občutek budnosti in možnost odpora, povečuje se nepremišljenost in zavira voljo ter zamegljuje kritično razsojanje.

Poleg dovoljenih in nedovoljenih ločimo droge še glede na izvor in način obdelave, glede na obliko in glede na način njihovega uživanja.

3.2 Droge glede na izvor in način obdelave

Delitev drog:

A) naravne droge: opij, konoplja, listi koke, halucinogene gobe, pejotl;

B) polysintetične droge: kokain, morfin, heroin;

C) sintetične droge: amfetamin, metamfetamin, MDA, MDMA (ectasy), MDE, LSD, zdravila.

Glede na obliko drog ločimo droge, ki se pojavljajo v obliki prahu, zrn, raztopin, olja. Droge so vsebovane tudi v delih rastlin. V obliki ampul, svečk, prahu, tablet, raztopin se pojavljajo predvsem heroin, hašiš, kokain, ectasy in druge. V obliki cigaret, pivnikov, sladkorja in drugih predmetov, ki so prepoljivi, pa se pojavlja predvsem LSD.

Glede na način uživanja drog jih delimo na tiste, ki se vbrizgavajo, vdihavajo, njuhajo in uživajo oralno ali rektalno. Uživalci si vbrizgavajo v telo predvsem heroin, kokain, amfetamine.

Marihuana, hašiš, kokain, heroin, tobak se njuhajo, vdihavajo ali kadijo. Crack se kadi. Organska topila se vdihavajo.

Med zakonite droge lahko uvrščamo tudi različne vrste na počutje delujočih zdravil. Če jih uporabljamo za zdravljenje, kakor nam jih je predpisal zdravnik, potem so to zdravila, če pa jih jemljemo po svoji presoji, jih posojamo ali celo preprodajamo, postanejo droge.

Med dovoljene droge sodijo alkohol, tobak, kava in pravi čaj. Te droge nimajo posebne zdravilne vrednosti ali pa je ta zelo majhna, lahko pa so zelo škodljive ali prav tako povzročajo odvisnost. Naštete droge so pri nas najbolj pogoste.

"Zunanji znaki delovanja drog so zelo različni in odvisni od vrste zaužite droge ali kombinacij drog. Kako intenzivni so učinki delovanja drog in koliko časa trajajo, pa je zopet odvisno od več dejavnikov, in sicer od količine droge ter od duševnega in telesnega stanja pred zaužitjem droge. Odločilna je tudi navajenost na določeno drogo.

Zunanji znaki nam ne morejo pokazati, katero vrsto droge je uživalec jemal, lahko pa nam pokažejo, da je pod vplivom določenih kemičnih sredstev. Eden od značilnih pogostih zunanjih znakov pri zaužitju različnih psihotropnih snovi je sprememba razpoloženja.

Zunanji znaki pri zaužitju droge:

a) sprememba razpoloženja:

- *pretirana vedrina*
- *evforija*
- *poudarjeno izražanje zadovoljstva*
- *nestvaren optimizem*

b) telesne spremembe:

- *slab spomin, težave s koncentracijo, kratka pozornost*
- *slaba telesna kondicija, nepovezan govor, jecljanje*
- *nezdrav videz, zanemarjenost*
- *pordele oči, razširjene zenice, dolgotrajen nahod in kašelj, močno povečan ali zmanjšan apetit in hitra sprememba telesne teže*

c) spremembe vedenja v šoli:

- *padec uspešnosti v šoli*
- *pogosto izostajanje*
- *motiviranost dokaj nenadno pade ali pa niha*
- *razpoloženje in sodelovanje izrazito nihata in se spreminjata od začetka proti koncu pouka*

č) spremembe v obnašanju:

- *neposlušnost (laž, kraja, goljufija), težave s policijo*
- *novi prijatelji*
- *težave z denarjem*
- *izginjanje zdravil iz domače lekarne*
- *pogosto izposojanje denarja doma ali zunaj doma*
- *nošenje sončnih očal in dolgih rokavov v zato neprimernem obdobju (s tem želi mladostnik prikriti vbode v roko, razširjene zenice ali pordelo očesno veznico)*
- *pogosti kratki telefonski klici*
- *hitro spreminjanje razpoloženja*
- *upad motivacije, energije, samodiscipline, samospoštovanja*
- *nedejavnost v prostem času, zmanjšano zanimanje za hobije*

d) nekateri načini za izražanje stiske:

- *uničevanje predmetov*
- *razdiralno vedenje*
- *prisvajanje tujih predmetov*
- *spuščanje v konflikt z učitelji in sošolci*
- *pojavljanje v šoli v opitem stanju ali pod vplivom droge" [1]*

Droge, ki so na zabavah popularne, lahko pripeljejo do resnih težav z zdravjem: vročinski udar, možganski edem, odpoved srca, srčni infarkt, možganska kap, odpoved ledvic, odpoved jeter, zastoj dihanja, dehidracija.

Opajala, hlapne snovi

Anestetični plini, organska topila v lepilih, barvah, razredčilih, lakih, pogonskih plinih delujejo opojno. Vdihavajo jih predvsem zelo mladi, okoli desetega leta, pozneje jih večina preneha ali preide na druge droge.

Občutek je podoben alkoholnemu opoju, zmanjšuje občutek za bolečino, uživalec je zelo miren, lahko bruha in boli ga glava. Pri nekaterih se lahko razvije poleg psihične tudi telesna odvisnost.

Vdihana topila so strupena in lahko uživalcu povzročijo škodo.

Zdravila

Odvisnost povzročajo pomirjevala in uspavala ter zdravila za zdravljenje bolečin, epilepsije in parkinsonove bolezni. Mnogo ljudi teh zdravil ne jemlje, kot jih je predpisal zdravnik, zato jih pogosto vzamejo preveč, toleranca se veča in dnevna doza se lahko poveča tudi do 40-krat.

4. ANKETA

4.1 Predstavitev ankete in metod izvedbe

Anketa je bila sestavljena iz 10 vprašanj. Vprašanja so se v prvem delu nanašala na splošno poznavanje drog, sledil je del o posledicah jemanja drog.

Poseben poudarek smo dali 4.vprašanju, pri katerem so učenci morali oblikovati svojo lestvico, kako močne so po njihovem mnenju droge. Zadnji sklop vprašanj je zajemal možnosti preventivne dejavnosti pri drogah.

Ankete smo razdelili devetošolcem štirih šol: OŠ Vojnik, OŠ Vitanje, OŠ Frankolovo in OŠ Dobrna.

Učenci so na anketna vprašanja odgovarjali v času pouka biologije in razrednih ur.

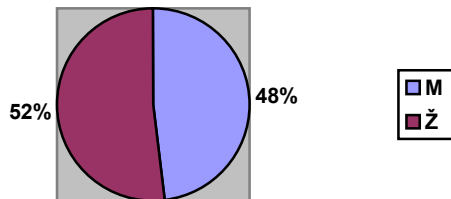
Večina devetošolcev je z zanimanjem odgovarjala na zastavljena vprašanja, nekateri pa so nam postavili še dodatna vprašanja.

Skupaj smo zbrali 133 anket.

4.2 Rezultati posameznih vprašanj in analiza

Spol: M Ž

Spol	Število odgovorov
M	64
Ž	69

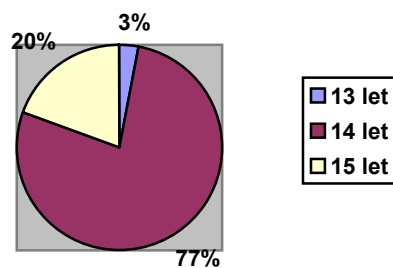

Graf št. 1: Spol anketirancev

Med učence devetih razredov smo razdelili 133 anonimnih anket. Od tega je bilo 69 ženskih in 64 moških anketirancev.

Starost: 13 14 15

Starost (leta)	Število odgovorov
13 let	4
14 let	103
15 let	26

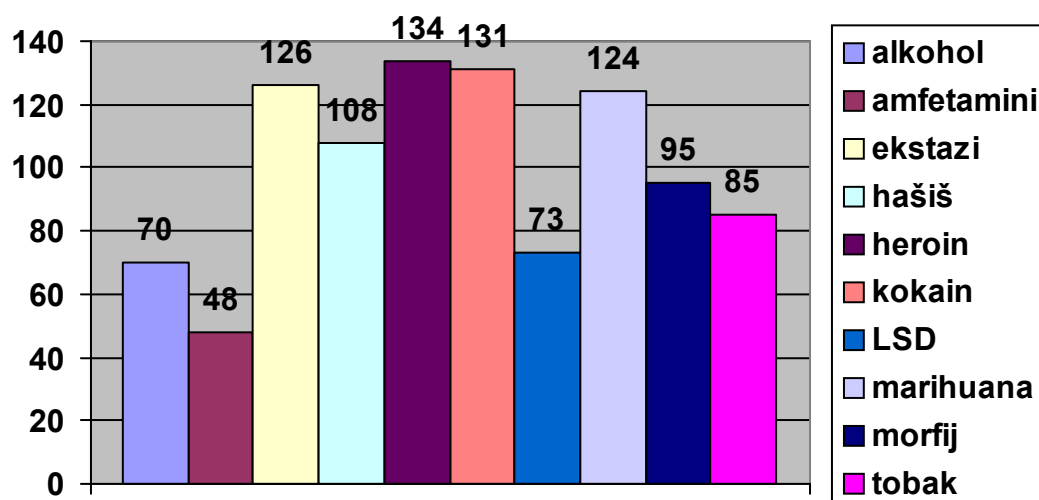

Graf št. 2: Starost anketirancev

Največ anketiranih je bilo starih 14 let (77%), najmanj pa je bilo anketiranih, starih 13 let (3%), ostalo so bili 15-letniki (20%).

1. Spodaj so našteje snovi, ki dokazano škodijo človeku. Obkroži tiste, za katere meniš, da sodijo med droge:

Možna izbira	Število odgovorov
alkohol	70
amfetamini	48
ekstazi	126
hašiš	108
heroin	134
kokain	131
LSD	73
marihuana	124
morfij	95
tobak	85

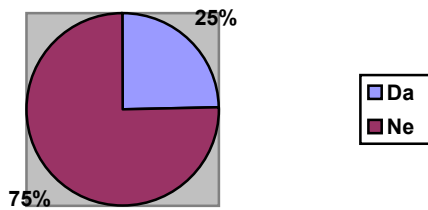
Graf št. 3: Spodaj so našteje snovi, ki dokazano škodijo človeku. Obkroži tiste, za katere meniš, da sodijo med droge.

Zgoraj našteje snovi predstavljajo različne vrste drog. Pri odgovorih se je pokazalo, da večina anketiranih ne pozna amfetaminov, k drogam pa jih večina ne prišteva tobaka in alkohola, te je obkrožilo le nekaj anketiranih.

Med najbolj poznane, po odgovorih sodeč, sodijo heroin (obkrožili so ga vsi anketirani), kokain, na 3. mestu je ekstazi, nato marihuana in na 5. mestu hašiš. Med manj poznane pa sodita LSD in morfij.

2. Ali se ti v tvojem kraju srečuješ z drogami?

Možna izbira	Število odgovorov
Da	33
Ne	100

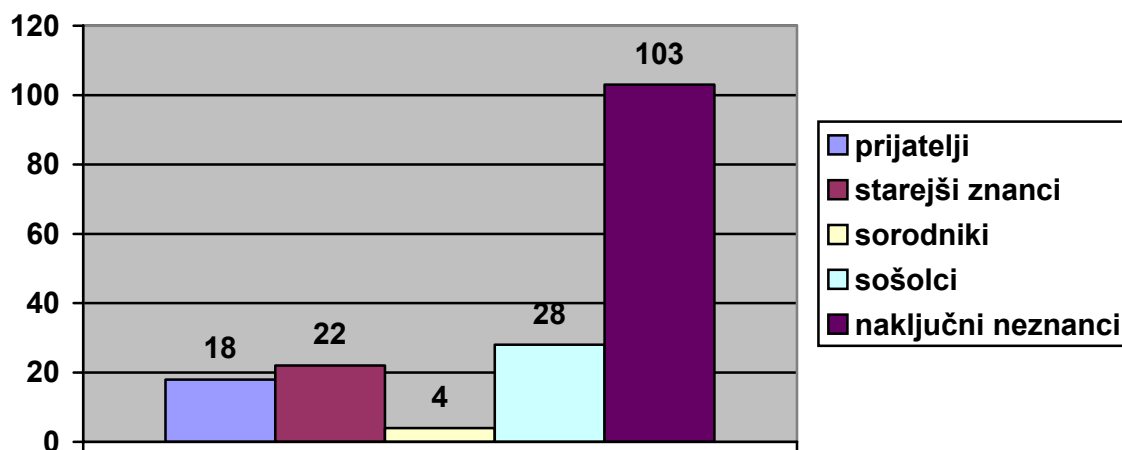

3. Graf št. 4: Ali se ti v tvojem kraju srečuješ z drogami?

Na to vprašanje je 75% anketiranih odgovorilo, da se ne srečujejo z drogami v svojem kraju. Kar 25% pa jih je obkrožilo odgovor, da se srečujejo.

3. Kdo je tista oseba, ki bi ti lahko prva ponudila drogo?

Možna izbira	Število odgovorov
prijatelji	18
starejši znanci	22
sorodniki	4
sošolci	28
naključni neznanci	103

Graf št. 5: Kdo je tista oseba, ki bi ti lahko prva ponudila drogo?

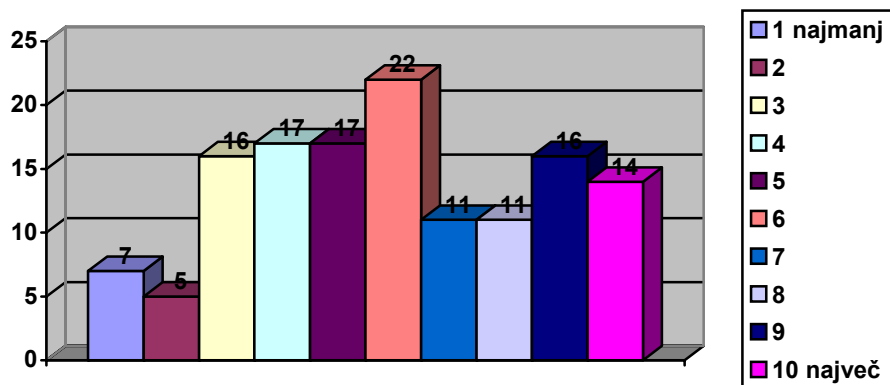
103 anketiranci so mnenja, da bi jim lahko drogo ponudili naključni neznanci, najmanj pa jih je obkrožilo, da bi to lahko bili sorodniki.

28 jih je bilo mnenja, da bi to bili tudi sošolci, nekaj manj pa jih je bilo mnenja, da bi lahko bili to starejši znanci. Kar 18 pa jih je obkrožilo, da bi to lahko bili prijatelji, ampak potemtakem to niso.

Anketirani so pri tem vprašanju lahko obkrožili več odgovorov.

4. Učinki drog so različni. S številkami od 1 do 10 oblikuj lestvico. Z 1 označi tisto, ki je zate po učinku najšibkejša vse do številke 10, ki predstavlja drogo z najmočnejšim učinkom.

Morfij	Število odgovorov
1 najmanj	7
2	5
3	16
4	17
5	17
6	22
7	11
8	11
9	16
10 največ	14

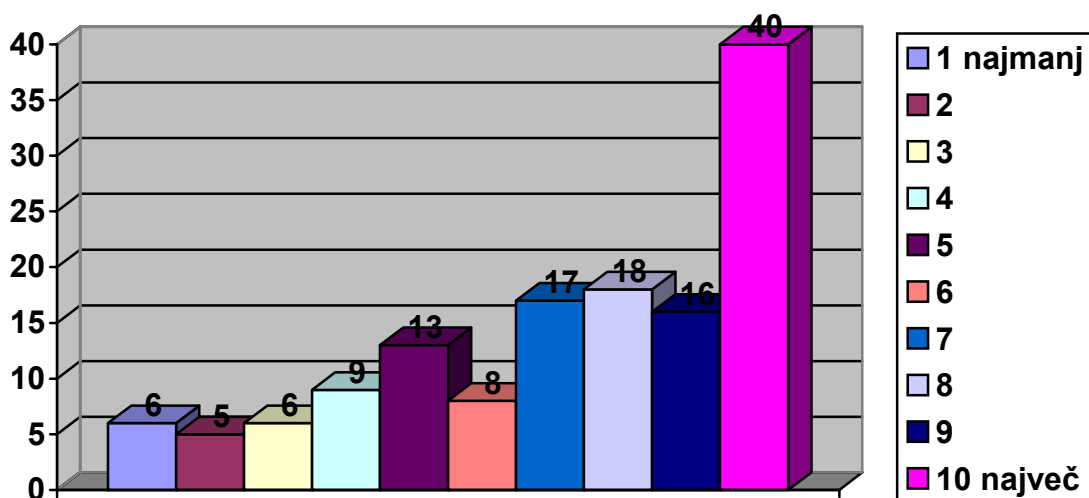

Graf št. 6: Učinki drog so različni. Morfij.

Morfij je močno blažilo. Uporablja se v zdravstvu za blaženje močnih bolečin. Je ena najbolj zasvojljivih substanc.

Odgovori niso bili enaki našim pričakovanjem. 14 učencev je odgovorilo, da morfij predstavlja drogo z najmočnejšim učinkom, 7 učencev pa da predstavlja drogo z najmanjšim učinkom. Lestvica si sledi takole: 16 učencev pravi, da je morfij druga najmočnejša droga, 11 učencev jo je uvrstilo na tretje mesto, da je morfij 4. najmočnejša droga pa misli 11 učencev. Največ odgovorov je bilo 22 in le-ti se uvrščajo na 5. mesto. 17 učencev meni, da je morfij na šestem mestu po padanju drog z najmočnejšim učinkom. Tudi na sedmem mestu je odgovor dalo 17 učencev. Na osmem mestu je morfij kot najmočnejšo drogo uvrstilo 16 učencev. 5 učencev pa meni, da je morfij druga najšibkejša droga. Odgovori niso bili enaki našim pričakovanjem, po izgledu grafa sklepamo, da učenci morfija ne poznajo.

Heroin	Število odgovorov
1 najmanj	6
2	5
3	6
4	9
5	13
6	8
7	17
8	18
9	16
10 največ	40

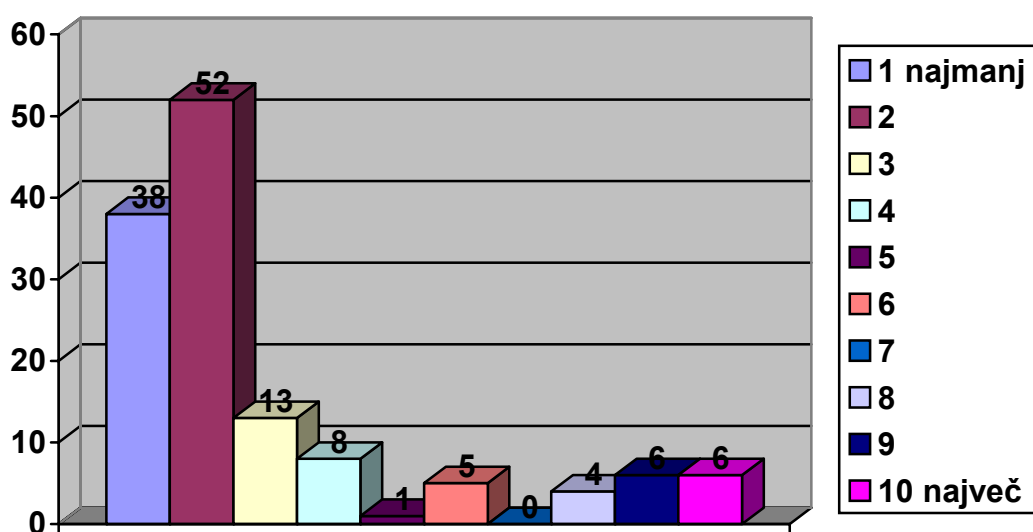
Graf št. 7: Učinki drog so različni. Heroin.

Heroin pridelujejo iz morfina s kemičnim postopkom. Povzroča močno zasvojenost ter tako fizično kot psihično odvisnost.

Odgovori so enaki našim pričakovanjem, saj 40 učencev meni, da je heroin najmočnejša droga, 6 pa jih meni, da je najšibkejša. 16 anketiranih je odgovorilo, da je heroin druga najmočnejša droga, 18 učencev pa, da je tretja najmočnejša droga. 17 učencev pravi, da je to droga, ki je četrta najmočnejša droga. 8 učencev jo je uvrstilo na peto mesto po najmočnejšem učinku drog. 13 učencev jo je uvrstilo na šesto mesto po padanju drog z najmočnejšim učinkom. 5 učencev meni, da je to druga najšibkejša droga. 6 anketiranih je odgovorilo, da je tretja droga z najmanjšim učinkom. 9 učencev pa meni, da je heroin droga, ki jo uvrščajo na četrto mesto po naraščanju drog z najšibkejšimi učinki.

Mladi vedo, da ima heroin močan učinek na ljudi.

Tobak	Število odgovorov
1 najmanj	38
2	52
3	13
4	8
5	1
6	5
7	0
8	4
9	6
10 največ	6

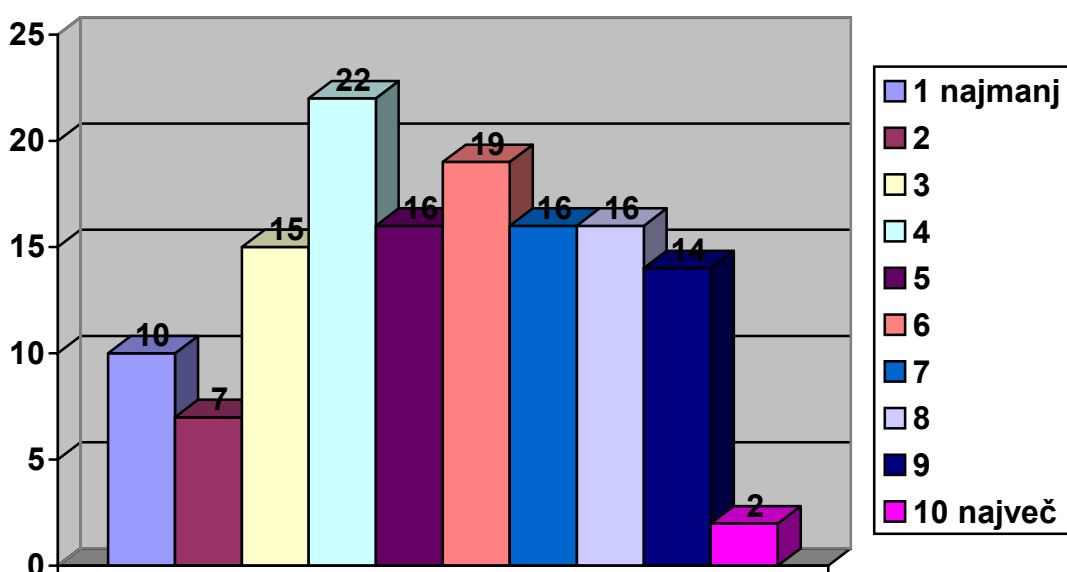
Graf št. 8: Učinki drog so različni. Tobak.

Tobak je pridobljen s sušenjem in pripravo listov tobakovca. Mogoče ga je njuhati, žvečiti ali kaditi.

Odgovori so enaki našemu pričakovanju, saj večina anketiranih tobak uvršča med drogo s šibkejšimi učinki. 38 anketiranih meni, da je to najšibkejša droga. 52 je bilo odgovorov (kar je tudi največ), da je to druga najšibkejša droga. 13 jih meni, da je tobak tretja najšibkejša droga. 8 učencev pravi, da je to četrta najšibkejša droga. Le en učenec meni, da je ta droga na petem mestu po lestvici drog z najmanjšimi učinki. 5 učencev bi jo uvrstilo na šesto mesto. Nihče je ni uvrstil na sedmo mesto. 4 učenci menijo, da je ta droga tretja najmočnejša. 6 učencev jo uvršča na drugo mesto med droge z najmočnejšim učinkom. 6 učencev pa se je odločilo, da je ta droga najmočnejša.

Mladi na splošno dobro poznajo tobak in njegove slabe učinke na zdravje.

Amfetamini	Število odgovorov
1 najmanj	10
2	7
3	15
4	22
5	16
6	19
7	16
8	16
9	14
10 največ	2

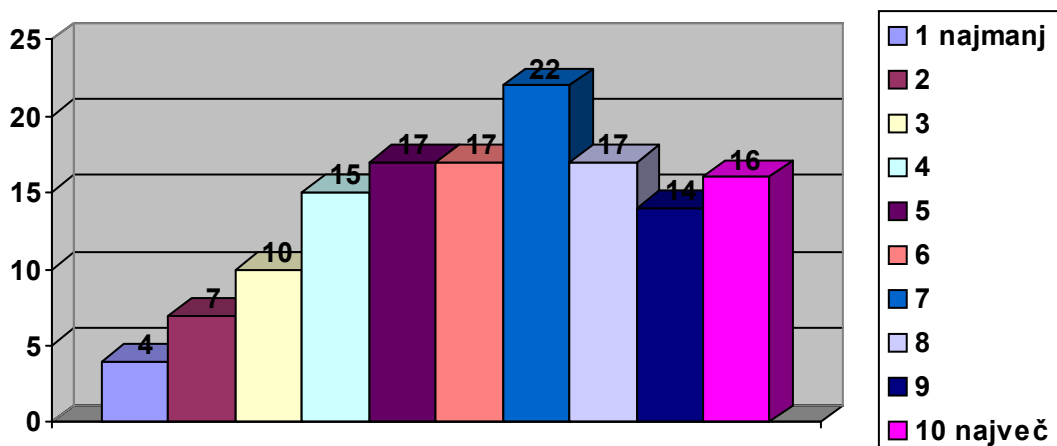
Graf št. 9: Učinki drog so različni. Amfetamini.

Amfetamini uživalca vzburiijo podobno, kot to počne adrenalin. Delujejo predvsem na centralni živčni sistem.

Amfetamine sta 2 učenca uvrstila med najmočnejšo drogo, 10 pa jih je uvrstilo med najšibkejšo. 7 učencev meni, da je to druga najšibkejša droga. 15 učencev pa pravi, da je to tretja najšibkejša droga. 22 učencev, kar je s tem tudi največ odgovorov, je prepričanih, da je to droga, ki je na četrtem mestu po naraščanju učinka drog. 16 učencev jo je uvrstilo na peto mesto po naraščanju učinka drog. 19 anketiranih pravi, da so amfetamini na petem mestu kot najmočnejša droga. 16 jih meni, da je to droga, ki je četrta najmočnejša droga. Prav tako jih 16 meni, da so amfetamini tretja najmočnejša droga. 14 anketiranih jo je uvrstilo na drugo mesto med najmočnejše droge.

Amfetamini spadajo med manj poznane droge.

Ekstazi	Število odgovorov
1 najmanj	4
2	7
3	10
4	15
5	17
6	17
7	22
8	17
9	14
10 največ	16

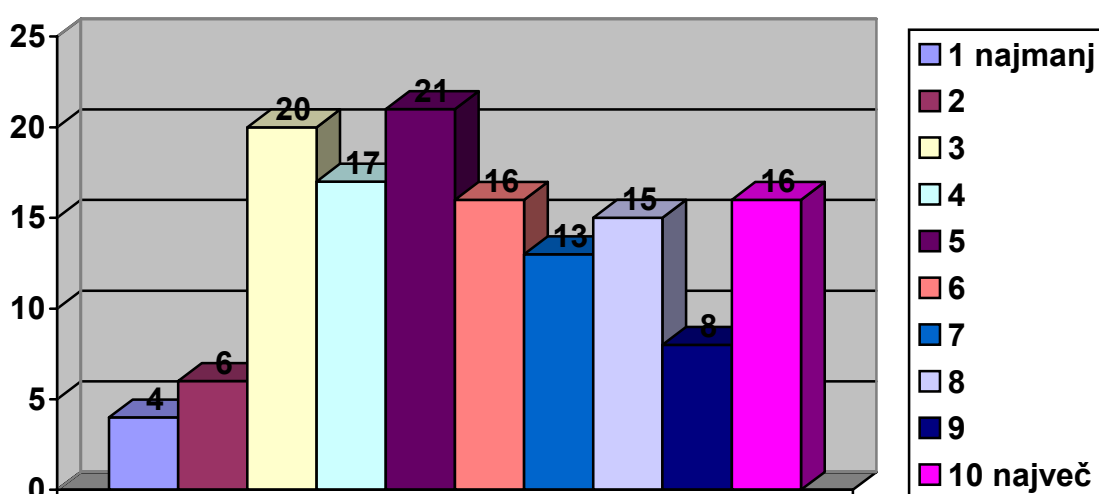

Graf št. 10: Učinki drog so različni. Ekstazi.

Ekstazi velja za "varno drogo", saj ne izzove želje po novem jemanju ter ne povzroči močnih in trajnih motenj.

4 učenci so ekstazi postavili med najšibkejšo drogo, 16 pa se jih je odločilo, da je to najmočnejša droga. 7 učencev meni, da je to druga najšibkejša droga. 10 učencev jo je postavilo na tretje mesto po naraščanju učinka najšibkejših drog. 15 anketiranih pravi, da je ta droga na četrtem mestu po naraščanju učinka najšibkejših drog. 17 učencev meni, da je ta droga na petem mestu po naraščanju najšibkejšosti. Prav tako je 17 učencev menilo, da je ta droga na šestem mestu po naraščanju najšibkejšosti. 22 odgovorov, kar je tudi največ, kaže, da anketirani menijo, da je ekstazi četrta najmočnejša droga. 17 učencev jo je uvrstilo na tretje mesto med najmočnejše droge. 14 anketiranih meni, da je ta droga druga najmočnejša. 16 pa se jih je odločilo, da je to najmočnejša droga. Rezultati so podobni našim pričakovanjem, da ekstazi med mladimi ni dobro poznan.

Marihuana	Število odgovorov
1 najmanj	4
2	6
3	20
4	17
5	21
6	16
7	13
8	15
9	8
10 največ	16

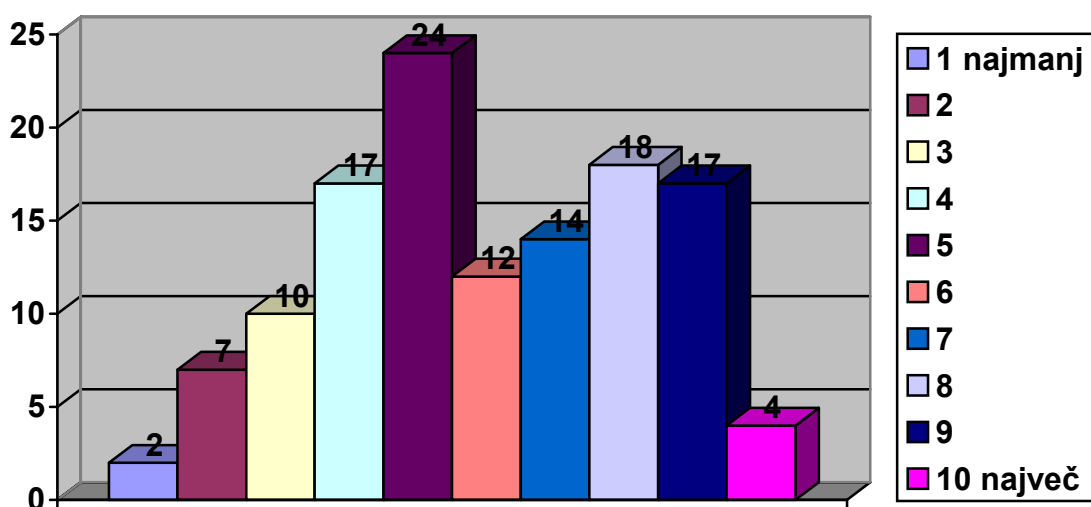
Graf št. 11: Učinki drog so različni. Marihuana.

Marihuano pridobivajo iz sušenih listov in cvetov kanabisa. Je najbolj razširjena droga pri nas. Droga doseže višek učinkovanja po približno 20 minutah, učinkuje pa od 2 do 4 ure.

4 učenci menijo, da je to najšibkejša droga, 16 pa jih meni, da je najmočnejša. 8 učencev jih je prepričanih, da je druga najmočnejša droga. 15 učencev pa meni, da je tretja najmočnejša. 13 anketiranih bi jo uvrstilo na četrto mesto po padanju najmočnejših učinkov drog. 16 učencev meni, da je ta droga na petem mestu po padanju drog z močnejšim učinkom. 21 anketiranih, kar je tudi največ odgovorov, meni, da je ta droga na petem mestu po naraščanju učinka najšibkejših drog. 17 učencev pravi, da je to četrta najšibkejša droga po naraščanju. 20 učencev bi jo uvrstilo na tretje mesto po naraščanju učinka najšibkejših drog. 6 učencev pa meni, da je to druga najšibkejša droga.

Graf nam prikazuje, da učenci marihuano dobro poznajo oziroma so zanjo že slišali.

Hašiš	Število odgovorov
1 najmanj	2
2	7
3	10
4	17
5	24
6	12
7	14
8	18
9	17
10 največ	4

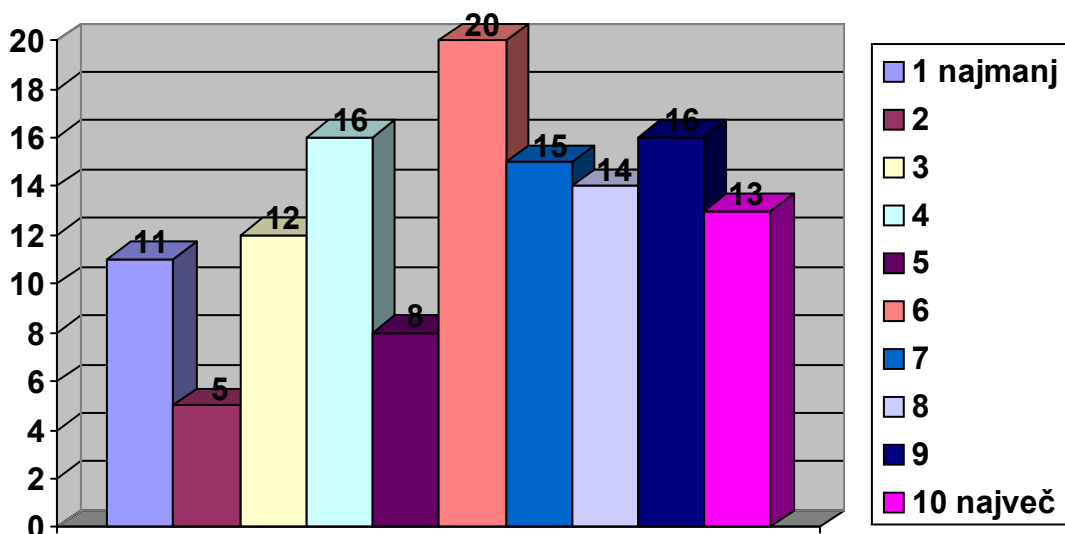
Graf št. 12: Učinki drog so različni. Hašiš.

Hašiš je olivno zelen ali rjavo-črn izvleček iz listja in cvetov konoplje in ima višjo vsebnost THC kot marihuana.

Štirje učenci so odgovorili, da je to najmočnejša droga, 2 učenca pa, da je hašiš najšibkejši. 7 učencev meni, da je druga najšibkejša droga po naraščanju učinka. 10 učencev pravi, da je hašiš tretja najmočnejša droga po naraščanju učinka šibkejših drog, 17 učencev pa bi jo postavilo na četrto mesto. 24 učencev je odgovorilo, kar je tu tudi največ odgovorov, da je hašiš šesta najmočnejša droga po padanju učinkov na človeka. 12 učencev meni, daje to peta najmočnejša droga, 14 učencev pa, da je četrta najmočnejša droga. 18 anketiranih meni, da je hašiš tretja najmočnejša droga po padanju učinkov. 17 odgovorov kaže, da je hašiš druga droga z najmočnejšim učinkom.

Rezultati niso najbolj podobni našemu pričakovanju, saj so anketirani odgovarjali, da ima hašiš manjši učinek na človeka kot marihuana.

Kokain	Število odgovorov
1 najmanj	11
2	5
3	12
4	16
5	8
6	20
7	15
8	14
9	16
10 največ	13

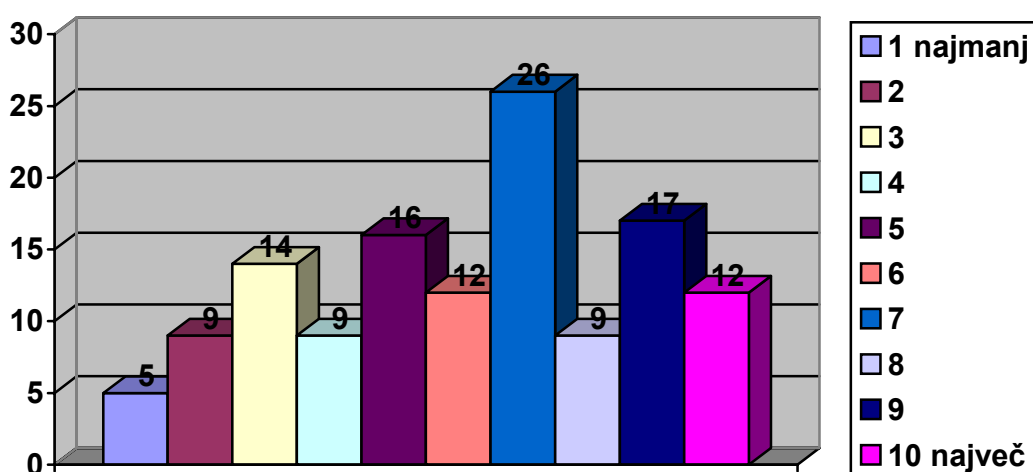
Graf št. 13: Učinki drog so različni. Kokain.

Kokain je droga, ki pri ljudeh povzroča najmočnejšo psihično odvisnost. Večina odvisnikov ga njuha skozi nos, saj tako pride mamilo v možgane po najkrajši poti.

V anketi je 11 učencev od 133 odgovorilo, da je kokain najšibkejša droga, 13 učencev pa, da je to najmočnejša droga. 5 učencev jo je postavilo na drugo mesto po naraščanju učinka drog. 12 učencev meni, da je to tretja najšibkejša droga. 16 učencev pravi, da je kokain četrta najšibkejša droga po naraščanju učinkov. 8 anketiranih pravi, da je kokain na šestem mestu po padanju učinkov najmočnejših drog. 20 odgovorov (kar je tudi največ) pravijo, da je ta droga peta najmočnejša droga. 15 učencev meni, da je kokain četrta najmočnejša droga po padanju njihovega učinka. 14 anketiranih jo je uvrstilo na tretje mesto po padanju učinka najmočnejših drog. 16 anketiranih pa je odgovorilo, da je kokain druga najmočnejša droga.

Odgovori niso enaki našim pričakovanjem, saj je veliko najstnikov kokain uvrstilo med šibkejšo drogo.

LSD	Število odgovorov
1 najmanj	5
2	9
3	14
4	9
5	16
6	12
7	26
8	9
9	17
10 največ	12

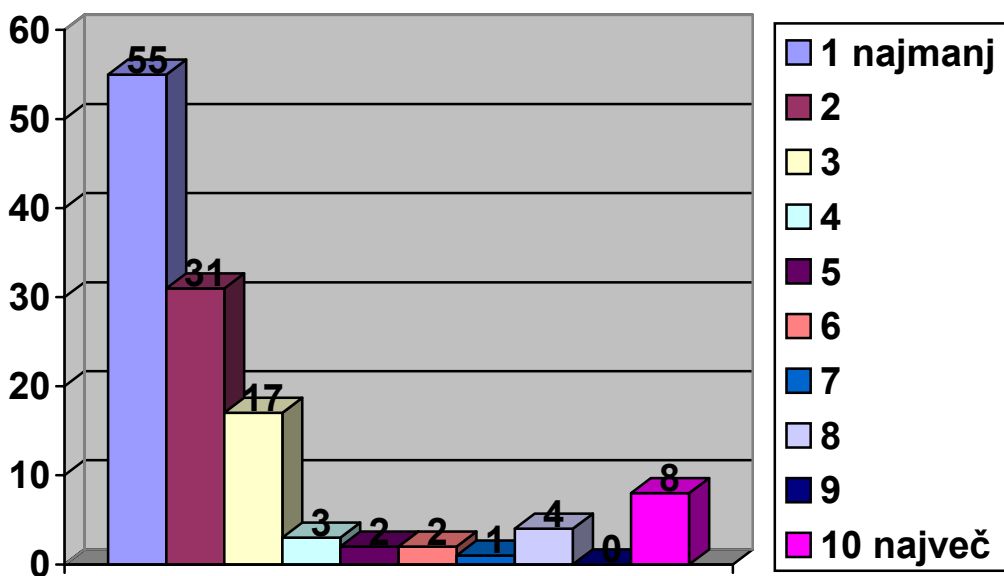

Graf št. 14: Učinki drog so različni. LSD.

LSD raste na rži in drugih žitaric. Je brez okusa in vonja. Zaužije se lahko v obliki majhne tabletko ali kot vodotopen prašek. Ima kratkotrajne učinke in posledice na zdravju.

5 anketiranih meni, da je to najšibkejša droga, 12 pa jih meni, da je to najmočnejša droga. 9 učencev meni, da je to druga najšibkejša droga. 14 učencev pravi, da LSD spada na tretje mesto po naraščanju učinkov najšibkejših drog. 9 anketiranih meni, da je LSD četrta najšibkejša droga. 16 anketiranih jo je uvrstilo na peto mesto po naraščanju učinka najšibkejših drog. 12 učencev jo uvršča na peto mesto po padanju učinka drog z najmočnejšimi učinki na človeka. 26 odgovorov (kar je tudi največ) postavlja LSD na četrto mesto med močnejše droge. 9 učencev se je odločilo, da je to tretja najmočnejša droga. 17 anketiranih pa meni, da je to druga najmočnejša droga po padanju učinkov. Ugotavljamo, da je tudi LSD med manj poznanimi drogami.

Alkohol	Število odgovorov
1 najmanj	55
2	31
3	17
4	3
5	2
6	2
7	1
8	4
9	0
10 največ	8

Graf št. 15: Učinki drog so različni. Alkohol.

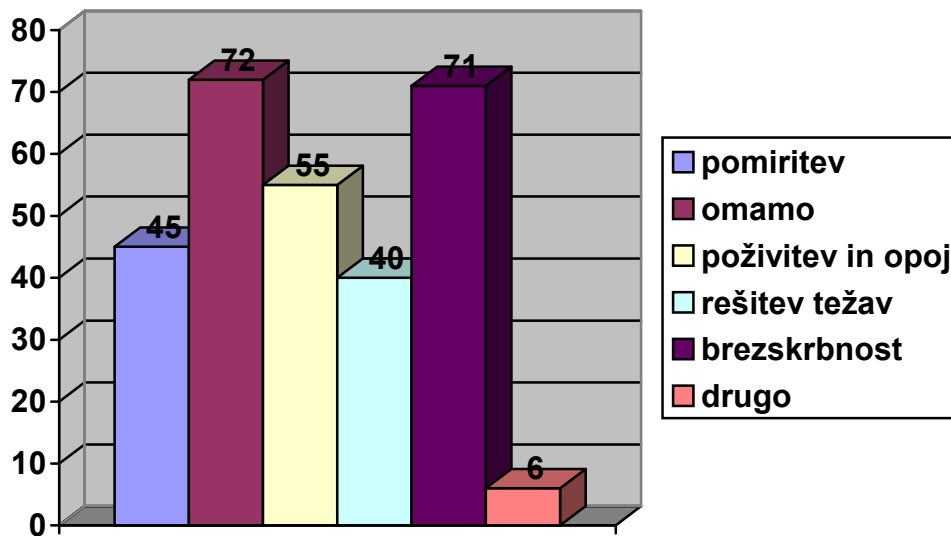
Alkohol jemljemo kot drogo predvsem zato, ker je marsikje vpletena v vsakdanje življenje. Med alkohol prištevamo vina, piva in žgane pijače. Zaradi posledic vlade uporabo alkohola uravnavajo z zakoni.

55 anketiranih od 133 je odgovorilo, da je to najšibkejša droga, 8 pa jih je odgovorilo, da je ta droga najmočnejša. 31 učencev meni, da je to druga najšibkejša droga, 17 učencev pa meni, da je to tretja najšibkejša droga z naraščanjem učinka. Trije učenci menijo, da je alkohol četrta najšibkejša droga. 2 učenca sta jo postavila na peto mesto po naraščanju učinkov šibkejših drog. 2 učenca menita, da je alkohol peta najmočnejša droga. Le en učenec pravi, da je alkohol četrta najmočnejša droga po padanju njenih učinkov. 4 anketirani menijo, da je to tretja najmočnejša droga.

Nihče od anketiranih pa ni odgovoril, da je to druga najmočnejša droga, kar kaže na dobro poznavanje učinkov alkohola.

5. Za drogo vemo, da ima na človeka nekaj vpliv. Kaj misliš, kaj občuti narkoman po zaužitju droge?

Možna izbira	Število odgovorov
pomiritev	45
omamo	72
poživitev in opoj	55
rešitev težav	40
brezskrbnost	71
drugo	6

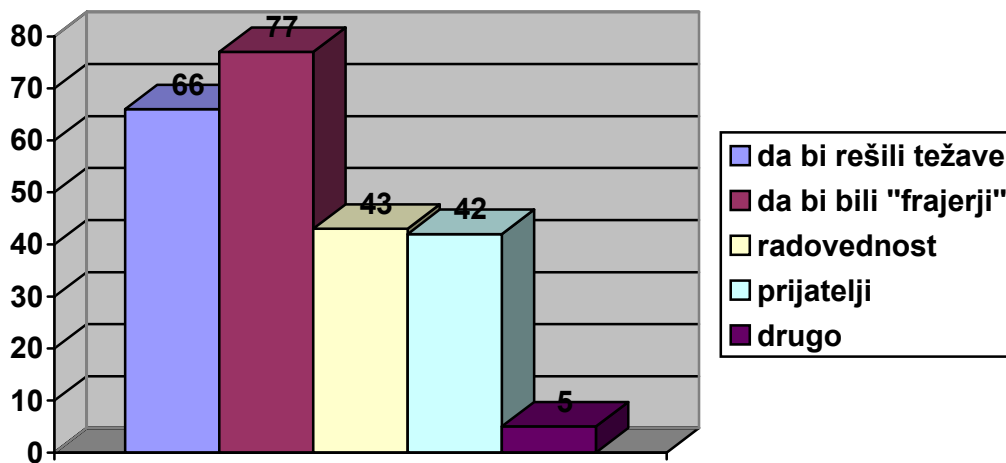
Graf št. 16: Za drogo vemo, da ima na človeka nekaj vpliv. Kaj misliš, kaj občuti narkoman po zaužitju droge?

Največ anketiranih, 72, je pri tem vprašanju obkrožilo, da narkoman po zaužitju občuti omamo, 71 je bilo prepričanja, da narkoman občuti brezskrbnost, 55 jih je obkrožilo poživitev in opoj, Najmanj (40) jih je obkrožilo rešitev težav, kar 45 pa so bili za pomiritev.

Pri tem vprašanju smo anketirancem dali možnost, da napišejo tudi svoje mnenje. Na to se jih je odzvalo kar 6, ki so zapisali, da narkoman občuti nekakšen strah, bolečino, norost, zadovoljstvo in sprostitvev.

6. Zakaj se po tvojem mnenju nekateri predajajo drogam?

Možna izbira	Število odgovorov
da bi rešili težave	66
da bi bili "frajerji"	77
radovednost	43
prijatelji	42
drugo	5

Graf št. 17: Zakaj se po tvojem mnenju nekateri predajajo drogam?

Ko smo anketirance vprašali po mnenju, zakaj se nekateri predajajo drogam, jih je večina (77) obkrožilo, ker želijo biti »frajerji« in se s tem postaviti pred okolico.

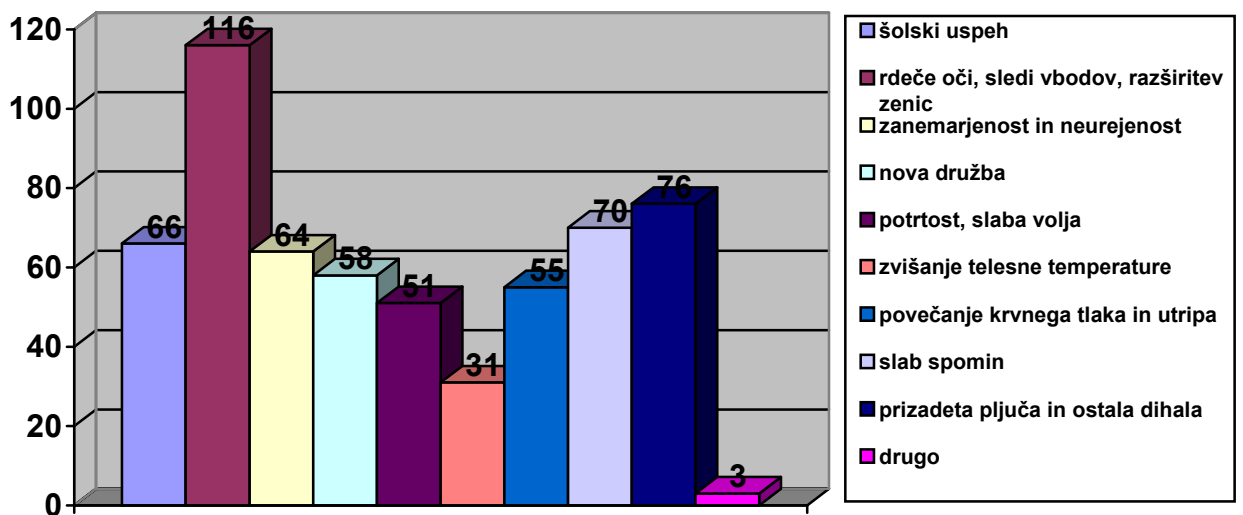
Le nekaj manj jih je obkrožilo, da zato, da bi rešili težave. Najmanj jih je izbralo odgovor, da bi to počeli, ker to počnejo tudi njihovi prijatelji.

Da tiste, ki vzamejo droge, premami radovednost, je obkrožilo 43 anketiranih.

Tudi pri tem vprašanju smo dali možnost, da anketirani izrazijo svoje mnenje. Na to se jih je odzvalo 5, ki so bili mnenja, da se nekateri zatekajo k drogam zaradi dolgega časa, užitka, ker jih drugi silijo k poskušanju drog, da bi z drogo pozabili na probleme in pa zaradi pomanjkanja denarja v družini, kar lahko razumemo, kot da se sramujejo revščine in želijo pozabiti na to.

7. Droge na človeku pustijo tudi različne opazne posledice. Obkroži tiste za katere meniš, da so:

Možna izbira	Število odgovorov
šolski uspeh	66
rdeče oči, sledi vbodov, razširitev zenic	116
zanemarjenost in neurejenost	64
nova družba	58
potrtoost, slaba volja	51
zvišanje telesne temperature	31
povečanje krvnega tlaka in utripa	55
slab spomin	70
prizadeta pljuča in ostala dihala	76
drugo	3

Graf št. 18: Droge na človeku pustijo tudi različne opazne posledice.

Vemo, da droge na človeku pustijo različne posledice.

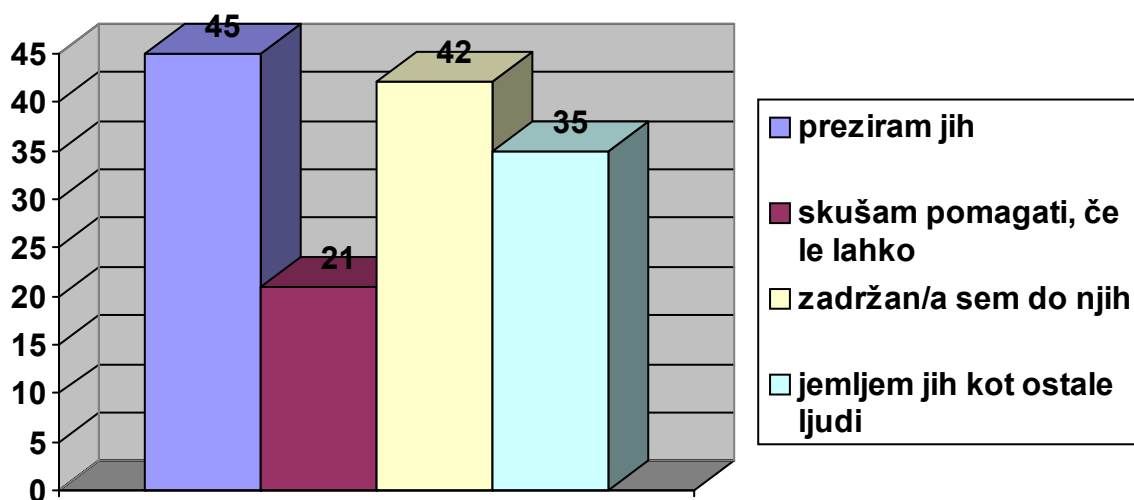
Vseh odgovorov je bilo 590, od tega se je največ 116 anketiranih obkrožilo rdeče oči, sledi vbodov in razširitev zenic.

76 anketiranih se je odločilo za prizadeta pljuča in ostala dihala. 70 učencev je obkrožilo slab spomin, 66 pa šolski uspeh. 64 anketiranih se je odločilo za odgovor zanemarjenost in neurejenost. 58 učencev misli, da je lahko posledica jemanja drog, da si pridobiš novo družbo. 55 otrok je obkrožilo povečanje krvnega tlaka in utripa. 51 anketiranih je mnenja, da je lahko posledica tudi potrtoost in slaba volja. 31 anketirancev se je odločilo za zvišanje telesne temperature, trije pa so napisali tudi svoje/druge posledice.

Bili so mnenja, da so posledice tudi zlatenica, odpoved jeter, depresija ter druge bolezni.

8. Kako gledaš na narkomane?

Možna izbira	Število odgovorov
preziram jih	45
skušam pomagati, če le lahko	21
zadržan/a sem do njih	42
jemljem jih kot ostale ljudi	35

9

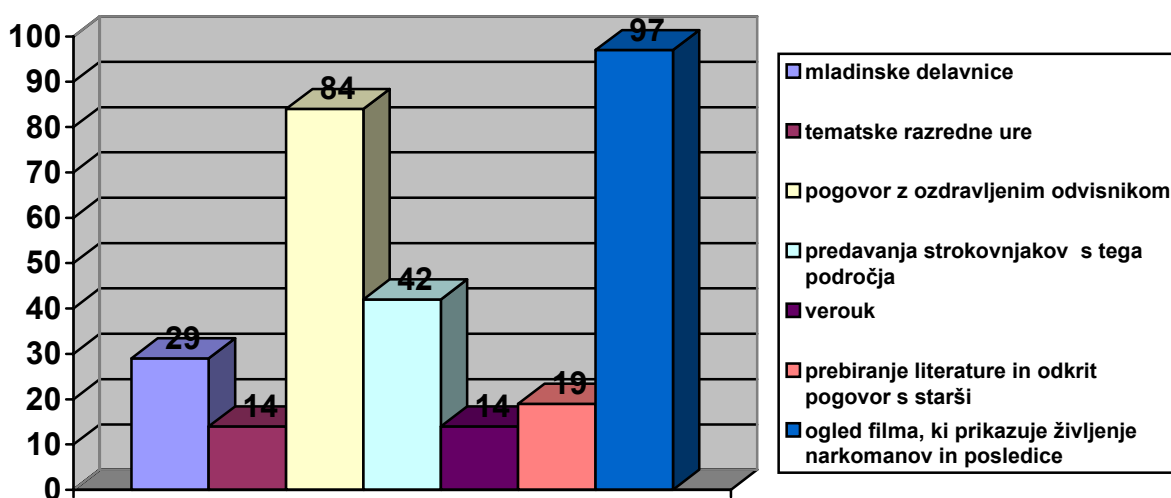
9. Graf št. 19: Kako gledaš na narkomane?

Vsak od nas ima svoje mnenje, zato smo povprašali tudi po tem, kako gledajo na narkomane. Največ, to je 45, narkomane prezira. 42 učencev je do njih zadržanih, 35 pa jih jemlje kot ostale ljudi.

Najmanj, to je 21, pa jim skuša pomagati, če le lahko.

9. Svetu drog se je mogoče izogniti. Kaj misliš, katere preventivne dejavnosti bi tebe in tvoje vrstnike prepričale v to, da drog ne bi nikoli poskusil?

Možna izbira	Število odgovorov
mladinske delavnice	29
tematske razredne ure	14
pogovor z ozdravljenim odvisnikom	84
predavanja strokovnjakov s tega področja	42
verouk	14
prebiranje literature in odkrit pogovor s starši	19
ogled filma, ki prikazuje življenje narkomanov in posledice	97

Graf št. 20: Svetu drog se je mogoče izogniti.

Veliko je organizacij, zavodov, filmov, ki bi nas lahko odvrnile od drog.

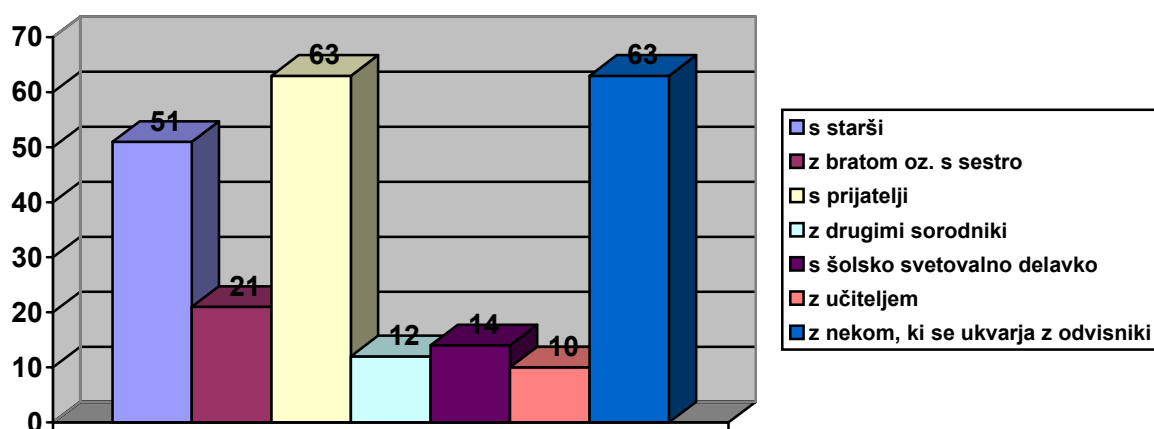
Učenci so za takšno preventivno dejavnost, ki bi jih najbolj prepričala, da drog ne bi poskusil, na veliko obkroževali ogled filma, ki prikazuje življenje narkomanov in posledice.

48 anketirancev je bilo prepričanih, da bi ta dejavnost lahko bil pogovor z ozdravljenim odvisnikom. Na 3. mestu so se znašla predavanja strokovnjakov s tega področja, zanje je glasovalo 42 anketiranih. Vedno bolj se uveljavljajo tudi mladinske delavnice, ki imajo med drugimi tudi temo o drogah. Te je obkrožilo 29 anketirancev.

Le 19 učencev je obkrožilo prebiranje literature in odkrit pogovor s starši. Najmanj so jih prepričale tematske razredne ure in verouk. Vsaka od teh dejavnosti je dobila le 14 glasov.

10. Nekatero mladostnike po prvem stiku z drogami »zapeče vest« in začutijo potrebo po pogovoru. S kom bi se ti pogovoril-a o svojem početju?

Možna izbira	Število odgovorov
s starši	51
z bratom oz. s sestro	21
s prijatelji	63
z drugimi sorodniki	12
s šolsko svetovalno delavko	14
z učiteljem	10
z nekom, ki se ukvarja z odvisniki	63

11. Graf št. 21: Nekatero mladostnike po prvem stiku z drogami »zapeče vest« in začutijo potrebo po pogovoru. S kom bi se ti pogovoril-a o svojem početju?

Velikokrat se zgodi, da se nek mladostnik prenaegli in zaradi težav, ki ga pestijo, zateče k drogam. Večkrat je to alkohol. A ko se obrne na bolje, se počutijo nelagodno, želijo si pogovora.

Anketirani so odgovorili, da bi se sami v taki situaciji pogovorili s prijatelji ali pa z nekom, ki se ukvarja z odvisniki. Oboje je obkrožilo 63 anketirancev. 51 bi se jih pogovorilo s starši, 21 pa z bratom oziroma s sestro. Nekateri poiščejo pomoč tudi v šoli pri šolski svetovalni delavki. To možnost je obkrožilo 14 učencev, 10 učencev pa bi se pogovorilo tudi z učiteljem.

Ponekod so družinske vezi močne tudi z drugimi sorodniki; tudi te možnosti, da bi se pogovorili z drugimi sorodniki, ni mogoče izključiti. Za to možnost se je odločilo 12 anketiranih.

5. RAZPRAVA

Po obdelavi vseh anket smo prišli do zanimivih spoznanj. Zapisali bomo le tiste, ki bolj izstopajo. Poudarek bomo dali spoznanjem, ki so potrdila oziroma ovrgla naše hipoteze.

V raziskovalni nalogi so se potrdile sledeče hipoteze:

- anketa je pokazala, da večina učencev droge pozna vsaj po imenu;
- ugotovili smo, da vedo, da imajo droge učinek na ljudi, a vsem drogam tega ne bi pripisali;
- učenci slabo ocenjujejo moč različnih drog;
- vedo, kakšne so opazne posledice, ki jih droge pustijo na človeku.

Našim hipotezam nasprotujejo naslednje ugotovitve iz raziskave:

- 25% anketirancev se je v svojem kraju že srečalo z drogami;
- pri preventivnih dejavnostih pa bi večkrat kot pogovor s strokovnjakom in na mladinskih delavnicah izbrali ogled filma, ki prikazuje življenje narkomanov in posledice, ter pogovor z ozdravljenim odvisnikom.

Pri 4. vprašanju smo po mnenju učencev oblikovali lestvico učinkov drog od najšibkejše do najmočnejše droge. Tako smo prišli do naslednje razporeditve:

1. alkohol
2. tobak
3. amfetamini
4. marihuana
5. kokain
6. morfij
7. ekstazi
8. hašiš
9. LSD
10. heroin

Dobljeni rezultati so našo hipotezo, da učenci poznajo droge poimensko, potrdili.

Spoznali smo, da devetošolci ne poznajo moči in učinkov posameznih drog. To smo razbrali iz zelo različnega vrednotenja, saj je skoraj vsak učenec oblikoval svojo lastno lestvico moči drog.

6. ZAKLJUČEK

Naša raziskovalna naloga zajema podatke o drogah. S svojimi odgovori in mnenjem so nam pomagali učenci Osnovne šole Vojnik, Frankolovo, Dobrna in Vitanje.

Spoznali smo, da o drogah še vedno ne vemo dovolj, kljub temu da se o njih vedno več piše, govori, dela raziskovalne naloge in referate.

Iz odgovorov v naši anketi se je potrdilo, da večina anketiranih ne ve kaj dosti o njih, njihovih učinkih in posledicah.

Mladi bolje poznajo naslednje droge: tobak, alkohol, heroin in marihuano. Veliko manj vedo o kokainu, amfetaminih, ekstaziju, hašišu in LSD-ju.

Glede učinkov drog vedo, da ima heroin močan učinek na človeško telo, manj jim pa je jasno da imajo vse droge, tudi tobak, alkohol in marihuana še posebej močan učinek na organizem mladega, odraščajočega človeka.

To gre pripisati splošnemu mnenju med ljudmi, da so nekatere droge manj škodljive.

Razočaralo pa nas je tudi spoznanje, da je kar nekaj učencev, ki so se z drogami že srečali oziroma se še srečujejo v njihovem domačem okolju.

Zelo zanimivo ugotovitev nam je ponudilo vprašanje, s kom bi se pogovorili, če bi zabredli v svet drog. Veliko jih je odgovorilo, da s starši, kar je zelo vzpodbudno, saj lahko starši močno vplivajo na presojo otrok, če bodo vzeli droge ali ne.

7. LITERATURA

1. DOGŠA I. in I. Schmidt. (1997). Droge? Ne, hvala!. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
2. JAFFE, J. in R. Peterson in R. Hodgson. (1985). Mamila. Ljubljana: Pomurska založba.
3. KOVAČ, M. (2006). Kako delujejo droge. V: Našalekarna. Let. 01, št. 06. Str. 24-29.
4. DIJASKI. [Online]. [Citirano 13. december 2006; 16:39]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.dijaski.net/?stran=soc&sub=ref>.
5. MEDOVER. [Online]. [Citirano 11. december 2006; 15:21]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://med.over.net/zasvojenost/droge.htm>.

8. PRILOGA

8.1 Vzorec anketnega vprašalnika

DROGE Anketni vprašalnik

Smo učenci 9.a razreda OŠ Vojnik. Ana Ravnak, Andraž Zagrušovcem in Sara Gobec. Pripravljamo raziskovalno nalogo na temo droge ter življenje z njimi. Sestavni del naloge je tudi anketa, ki je anonimna. Prosimo te, da nam pomagaš s svojimi odgovori.

Obkroži: Spol: M Ž
 Starost: 13 14 15

1. Spodaj so naštet snovi, ki dokazano škodijo človeku. Obkroži tiste, za katere meniš, da sodijo med droge:

- a) alkohol
- b) amfetamini
- c) ekstazi
- d) hašiš
- e) heroin
- f) kokain
- g) LSD
- h) marihuana
- i) morfij
- j) tobak

2. Ali se ti v tvojem kraju srečuješ z drogami?

- a) da
- b) ne

3. Kdo je tista oseba, ki bi ti lahko prva ponudila drogo?

- a) prijatelji
- b) starejši znanci
- c) sorodniki
- d) sošolci
- e) naključni neznanci

4. Učinki drog so različni. S številkami od 1 do 10 oblikuj lestvico. Z 1 označi tisto, ki je zate po učinku najšibkejša vse do številke 10, ki predstavlja drogo z najmočnejšim učinkom.

- ___ morfij
- ___ heroin
- ___ tobak
- ___ amfetamini
- ___ ekstazi
- ___ marihuana
- ___ hašiš
- ___ kokain
- ___ LSD
- ___ alkohol

5. Za drogo vemo, da vpliva na počutje in reakcije človeka. Kaj misliš, kaj občuti narkoman po zaužitju droge?

- a) pomiritev
- b) omamo
- c) poživitev in opoj

- d) rešitev težav
- e) brezskrbnost
- f) drugo _____

6. Zakaj se po tvojem mnenju nekateri predajajo drogam?

- a) da bi rešili težave
- b) da bi bili "frajerji"
- c) iz radovednost
- d) da, bi ostali v enakem krogu prijateljev
- e) drugo _____

7. Droge na človeku pustijo različne opazne posledice. Kakšne so te posledice?

- a) šolski uspeh
- b) rdeče oči, sledi vbodov, razširitev zenic
- c) zanemarjenost in neurejenost
- d) nova družba
- e) potrto, slaba volja
- f) zvišanje telesne temperature
- g) povečanje krvnega tlaka in utripa
- h) slab spomin
- i) prizadeta pljuča in ostala dihala
- j) drugo _____

8. Kako gledaš na narkomane?

- a) preziram jih
- b) skušam pomagati, če le lahko
- c) zadržan/a sem do njih
- d) jemljem jih kot ostale ljudi

9. Svetu drog se je mogoče izogniti. Kaj misliš, katere preventivne dejavnosti bi tebe in tvoje vrstnike prepričale v to, da drog ne bi nikoli poskusil?

- a) mladinske delavnice
- b) tematske razredne ure
- c) pogovor z ozdravljenim odvisnikom
- d) predavanja strokovnjakov s tega področja
- e) verouk
- f) prebiranje literature in odkrit pogovor s starši
- g) ogled filma, ki prikazuje življenje narkomanov in posledice

10. Nekatere mladostnike po prvem stiku z drogami »zapeče vest« in začitijo potrebo po pogovoru. S kom bi se ti pogovoril-a o svojem početju?

- a) s starši
- b) z bratom oz. s sestro
- c) s prijateljem
- d) z drugimi sorodniki
- e) s šolsko svetovalno delavko
- f) z učiteljem
- g) z nekom, ki se ukvarja z odvisniki

Hvala za sodelovanje.

8.2 Seznam grafov

Graf št. 1: Spol anketirancev

Graf št. 2: Starost anketirancev

Graf št. 3: Spodaj so našteje snovi, ki dokazano škodijo človeku. Obkroži tiste, za katere meniš, da sodijo med droge.

Graf št. 4: Ali se ti v tvojem kraju srečuješ z drogami?

Graf št. 5: Kdo je tista oseba, ki bi ti lahko prva ponudila drogo?

Graf št. 6: Učinki drog so različni. Morfij.

Graf št. 7: Učinki drog so različni. Heroin.

Graf št. 8: Učinki drog so različni. Tobak.

Graf št. 9: Učinki drog so različni. Amfetamini.

Graf št. 10: Učinki drog so različni. Ekstazi.

Graf št. 11: Učinki drog so različni. Marihuana.

Graf št. 12: Učinki drog so različni. Hašiš.

Graf št. 13: Učinki drog so različni. Kokain.

Graf št. 14: Učinki drog so različni. LSD.

Graf št. 15: Učinki drog so različni. Alkohol.

Graf št. 16: Za drogo vemo, da ima na človeka nekak vpliv. Kaj misliš, kaj občuti narkoman po zaužitju droge?

Graf št. 17: Zakaj se po tvojem mnenju nekateri predajajo drogam?

Graf št. 18: Droge na človeku pustijo tudi različne opazne posledice.

Graf št. 19: Kako gledaš na narkomane?

Graf št. 20: Svetu drog se je mogoče izogniti.

Graf št. 21: Nekateri mladostnike po prvem stiku z drogami »zapeče vest« in začutijo potrebo po pogovoru. S kom bi se ti pogovoril-a o svojem početju?